

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

IV медичний факультет

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма "Медицина" другого (магістерського) рівня вищої освіти

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗІОТЕРАПІЇ, КУРОРТОЛОГІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ»

Силабус навчальної дисципліни
затверджений на засіданні кафедри
спортивної, фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії, ерготерапії

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем професійної підготовки

Протокол від
«1» вересня 2020 року № 13

Протокол від
«__» вересня 202__ року № ____

Завідувач кафедри

А.Г. Істомін

Голова

В.Д. Марковський

«1» вересня 2020 року

« 1 » вересня 2020 року

**Дані про викладача, що викладає дисципліну
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗІОТЕРАПІЇ, КУРОРТОЛОГІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ**

Розробники силабусу:

Істомін А.Г. завідувач кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, д. мед. наук, професор;

Калюжка А.А., доцент кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, к. мед. наук, доцент;

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Калюжка Аліна Андріївна
Інформація про викладача	Професійні інтереси: фізіотерапія та курортологія, акушерство та гінекологія, фізична реабілітація, спортивна медицина, фізична терапія, ерготерапія, фізична реабілітація в акушерстві та гінекології. Стажувалась по реабілітації в клініках Латвії, Литви та Естонії. Має вищу кваліфікаційну категорію з фізіотерапії. Профайл викладача:
Контактний тел.	+380505425047
E-mail:	aa.kaliuzhka@kmmu.edu.ua
Інформація про консультації: <u>очні консультації</u> розклад: місце проведення: <u>он-лайн консультації</u>	вівторок з 13.00 до 15.00 четвер з 13.00 до 15.00 Університетська клініка ХНМУ, вул. Олександра Шпейєра, 4 за попередньою домовленістю, http://31.128.79.157:8083/mod/bigbluebuttonbn/view.php?id=27208
Локація	 <p>вул. Олександра Шпейєра, 4</p>

ВСТУП

1. Опис дисципліни

Курс - IV

Конкретний семестр/навчальний рік – осінній /

Обсяг дисципліни (в кредитах ЄКТС з визначенням розподілу годин на лекції, практичні заняття, семінари, СРС): загальна кількість кредитів – 3, лекції – 10 годин, практичні заняття – 20 годин, СРС – 60 годин.

Роль та місце дисципліни у системі підготовки фахівців

Загальна характеристика дисципліни

«Актуальні проблеми фізіотерапії, курортології та реабілітації» як навчальна дисципліна базується на вивченні здобувачами вищої освіти медичної та біологічної фізики, анатомії людини, медичної біології, медичної хімії, фізіології, патофізіології, гігієни та екології, фармакології, пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики педіатрії й інтегрується з цими дисциплінами; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з внутрішньою медициною, хірургією, травматологією й ортопедією, неврологією, педіатрією, акушерством і гінекологією та іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосування знань стосовно використання лікувальних фізичних чинників в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності; навчає використовувати лікувальні фізичні чинники в лікарській практиці для забезпечення лікування та профілактики захворювань, а також для більш швидкого відновлення здоров'я, реабілітації, покращення якості життя і працездатності у хворих різного профілю; забезпечує попередження передпатологічних змін та патологічних станів.

Медичні ВНЗ повинні готувати всебічно-розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями та практичними навичками і вміннями застосування різноманітних лікувальних фізичних чинників (природних та преформованих) на різних етапах лікування та реабілітації у своїй лікувально-профілактичній роботі.

Предметом вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти адекватних уявлень про використання лікувальних фізичних чинників на різних етапах лікування та реабілітації в майбутній діяльності фахівця з вищою освітою. Медичні ВНЗ повинні готувати всебічно розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями, практичними навичками та вміннями застосувати різноманітні лікувальні фізичні чинники в амбулаторно – поліклінічних, стаціонарних та санаторно – курортних умовах.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна «Актуальні проблеми фізіотерапії, курортології та реабілітації» вивчається в циклі дисциплін професійно орієнтованої підготовки, що відповідають структурно-логічній схемі навчального плану та опирається на дисципліни: анатомія людини, фізіологія людини, валеологія, лікувальна фізкультура, фізичне виховання, медична реабілітація, рефлексотерапія.

Посилання на відео-анотацію дисципліни немає

Сторінка дисципліни в системі Moodle немає

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми фізіотерапії, курортології та реабілітації» є формування у здобувачів вищої освіти уявлення про систему знань щодо механізмів дії лікувальних фізичних чинників, показань та протипоказань, правил їх призначення при різних захворюваннях, набуття здобувачами вищої освіти знань про можливості використання лікувальних фізичних чинників на різних етапах лікування та реабілітації для найбільш ефективного і раннього повернення хворих та людей з інвалідністю до побутових і трудових процесів.

Кінцева мета навчальної дисципліни «Актуальні проблеми фізіотерапії, курортології та реабілітації» впливає із мети освітньої та професійної підготовки випускників вищого медичного навчального закладу та визначається змістом теоретичних знань, методичної

підготовки, практичних умінь і навичок, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

Основними завданнями вивчення дисципліни:

- формування знань з теоретичних основ використання лікувальних фізичних чинників, сучасного стану фізіотерапії, курортології та реабілітації в Україні та за кордоном;
- оволодіння сутністю, змістом, принципами призначення лікувальних фізичних чинників;
- оволодіння методами та методиками застосування лікувальних фізичних чинників;
- набуття знань стосовно техніки безпеки та набуття практичних навичок при роботі з основною фізіотерапевтичною апаратурою;
- навчання вмінню застосовувати знання для правильного використання методів та методик фізіотерапії, курортології та реабілітації;
- забезпечення загальної і професійної підготовки з використання лікувальних фізичних чинників, що визначають готовність майбутнього фахівця до життєдіяльності й обраної професії.

3. Статус дисципліни (вибіркова) та формат дисципліни: змішаний.

4. Методи навчання:

1. Словесний метод.
2. Наглядний метод.
3. Комп'ютерний метод.
4. Самостійна робота з літературними джерелами.
5. Система Moodle.

5. Рекомендована література

1. Аерозоль та електроаерозоль терапія (навч.- метод. посібник для самост. роботи): Зінченко О.К., Калюжка А.А., Роздільська О.М., Маслова В.С.- Харків: ТОВ «Друкарня Мадрид», 2017.- 56 с.
2. Воробйов Є.О. Загальна фізіотерапія (підручник для студ. мед. фак. вищ.мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації) / Воробйов Є.О., Новак О.В. – Полтава: Полтава, 2002. – 247 с.
3. Грязелікування (навч. посібник для самост. роботи): Бондаренко С.В., Калюжка А.А.- Харків: ТОВ «Друкарня Мадрид», 2018.- 42 с.
4. Деякі фізичні чинники в практиці сімейного лікаря (навчальний посібник для сімейних лікарів, затверджений в МОН України) / Хвисюк О.М., Калюжка А.А., та інші // Харків, 2010.- 113 с.
5. Фізичні фактори в медичній реабілітації хворих на серцево – судинні захворювання (навч. – метод. посібник): Роздільська О.М., Зінченко О.К., Гондій Л.Д., Васильєва – Лінецька Л.Я., Нечипуренко О.М., Калюжка А.А.; за заг. ред. проф. Роздільської О.М.- Харків: Видавництво «Точка», 2017.- 136 с.
6. Яковенко Н.П. Фізіотерапія (Підручник) / Яковенко Н.П., Самойленко В.Б.-Київ. ВСВ «Медицина» - 2018.-255 с.
7. Nechypurenko O, Kaliuzhka A, Lutsenko O. Affiliations Georgian Medical News [01 Dec 2018(285):107-111] Type: Journal Article The effect of vibro-acoustic stimulation on cell dynamics of inflammation in rats and the possibilities for vibroacoustic sound therapy in complex treatment of bronchitis in children. (PMID:30702081)
8. Ponomarenko G.N. Physiotherapy: national leadership / G.N. Ponomarenko. —Геотар Медиа, 2014. — 864 с.

6. Пререквізити та кореквізити дисципліни: Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з фізичного виховання, фізичної реабілітації, спортивної медицини, анатомії, фізіології, гігієни, психології, медичної реабілітації, спортивної фізіології людини, вікової фізіології, пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики педіатрії й інтегрується з цими дисциплінами; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з внутрішньою медициною, хірургією, травматологією й ортопедією, неврологією, педіатрією, акушерством і гінекологією та іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з

цими дисциплінами.

7.Результати навчання: здобувач вищої освіти в процесі вивчення дисципліни повинен знати:

- механізми лікувальної дії лікувальних фізичних чинників;
- показання та протипоказання до призначення лікувальних фізичних чинників;
- особливості призначення лікувальних фізичних чинників на всіх етапах лікування та реабілітації, а також використання їх з профілактичною метою;
- організацію курортної справи в Україні, особливості направлення хворих на санаторно – курортне лікування та призначення його, залежно від основної патології та супутніх захворювань.

Здобувач вищої освіти оволодіває обов'язковими практичними навичками:

- визначати терапевтичний вплив лікувальних фізичних чинників;
- використовувати лікувальні фізичні чинники відповідно до порушених функцій;
- правильно призначати лікувальні фізичні чинники, як природні так і преформовані, залежно від стадії та гостроти патологічного процесу;
- поєднувати лікувальні фізичні чинники з другими видами лікування;
- працювати з основною фізіотерапевтичною апаратурою, згідно їх алгоритмів роботи;
- правильно поєднувати лікувальні фізичні чинники в санаторно – курортних умовах;
- використовувати лікувальні фізичні чинники з метою загартування та профілактики хвороб;

- володіти сучасним арсеналом методів та методик фізіотерапії, курортології, реабілітації для своєчасного та адекватного застосування їх в комплексному лікуванні хворих різного профілю, що спрямовано на найбільш ефективно і швидко відновлення здоров'я і порушених функцій, а при неможливості цього – створення стійкої компенсації, в цілому ж – на підвищення якості життя хворих.

Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у т.ч.		
		л	п	ср
1	2	3	4	5
Розділ дисципліни 1. Природні лікувальні фізичні чинники.				
Тема 1. Вступ. Поняття про фізіотерапію, курортологію та реабілітацію. Визначення та класифікація природних та преформованих фізичних чинників, які застосовуються в медицині. Показання та протипоказання до призначення природних та преформованих фізичних чинників. Загальні правила призначення та застосування природних та преформованих фізичних чинників. Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням. Перша допомога при ураженні електричним струмом.	8	2	2	4
Тема 2. Особливості використання клімату та його окремих компонентів.	6	-	2	4
Тема 3. Лікувально – профілактичне використання природних прісних та мінеральних вод.	8	2	2	4
Тема 4. Лікувальні грязі, озокерит, нафталан, пісок, глина, бішофіт.	6	-	2	4
Тема 5. Сучасні погляди на лікувально – профілактичну дію металів, каменів і мінералів.	6	-	2	4
Тема 6. Лікувально – профілактичний вплив факторів фауни та її окремих представників.	5	-	1	4
Разом за розділом 1	39	4	11	24
Розділ дисципліни 2. Преформовані лікувальні фізичні чинники.				

Тема 1. Організація фізіотерапевтичної служби в Україні. Структура фізіотерапевтичного відділення та кабінету. Терапевтичний ефект постійного та імпульсного електричного струму. Гальванізація. Лікарський електрофорез. Діадинамотерапія. Синусоїдально – модульовані струми. Електросонотерапія. Інтерференцотерапія та флюктуоризація. Електродіагностика. Електростимуляція. Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням. Перша допомога при ураженні електричним струмом.	7	2	1	4
Тема 2. Лікувальне використання імпульсних струмів високої напруги і малої сили (дарсонвалізація та ультратонотерапія), електричного поля (франклінізація, електростатичний масаж, інфітатерапія, ультрависокочастотна терапія), електромагнітного випромінювання (дециметровохвильова, сантиметровохвильова та міліметровохвильова терапія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	5	-	1	4
Тема 3. Лікувальне використання магнітних полів (постійна магнітотерапія, імпульсна високоінтенсивна магнітотерапія, низькочастотна магнітотерапія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	5	-	1	4
Тема 4. Лікувальне - профілактичне використання оптичного випромінювання (фототерапія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	5	-	1	4

Тема 5. Лікувальне використання механічних чинників (віброакустична терапія, ультразвукова терапія, ультрафонофорез). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	7	2	1	4
Тема 6. Аерозоль- та електроаерозоль терапія. Особливості дії факторів повітряного простору (баротерапія, нормобарична гіпоксична терапія, галотерапія).	7	2	1	4
Тема 7. Водолікування (гідротерапія та бальнеотерапія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	5	-	1	4
Тема 8. Лікування теплом та холодом (парафінотерапія, загальна кріотерапія та локальна гіпотермія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	5	-	1	4
Тема 9. Принципи відбору на санаторно-курортне лікування. Покази та протипокази до санаторно-курортного лікування. Головні курорти України та світу.	5		1	4
Разом за розділом 2	51	6	9	4
Разом	90	10	20	60

Теми лекцій

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Вступ. Поняття про фізіотерапію, курортологію та реабілітацію. Визначення та класифікація природних та преформованих фізичних чинників, які застосовуються в медицині. Показання та протипоказання до призначення природних та преформованих фізичних чинників. Загальні правила призначення природних та переформованих фізичних чинників. Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням. Перша допомога при ураженні електричним струмом.	2
2	Лікувально–профілактичне використання природних прісних та мінеральних вод.	2
3	Організація фізіотерапевтичної служби в Україні. Структура фізіотерапевтичного відділення та кабінету. Терапевтичний ефект постійного та імпульсного електричного струму. Гальванізація. Лікарський електрофорез. Діадинамотерапія. Синусоїдально – модульовані струми. Електросонотерапія. Інтерференція та флюктуоризація. Електродіагностика. Електростимуляція. Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням. Перша допомога при ураженні електричним струмом.	2

4	Лікувальне використання механічних чинників (віброакустична терапія, ультразвукова терапія, ультрафонофорез). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	2
5	Аерозоль- та електроаерозоль терапія. Особливості дії факторів повітряного простору (баротерапія, нормобарична гіпоксична терапія, галотерапія).	2
	Разом	10

Теми семінарських занять

Проведення семінарських занять не передбачено програмою.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ дисципліни 1.		
1	Вступ. Поняття про фізіотерапію, курортологію та реабілітацію. Визначення та класифікація природних та преформованих фізичних чинників, які застосовуються в медицині. Показання та протипоказання до призначення природних та преформованих фізичних чинників. . Загальні правила призначення та виконання процедур. Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	2
2	Особливості використання клімату та його окремих компонентів.	2
3	Лікувально – профілактичне використання природних прісних та мінеральних вод.	2
4	Лікувальні грязі, озокерит, нафталан, пісок, глина, бішофіт.	2
5	Сучасні погляди на лікувально – профілактичну дію металів, каменів і мінералів.	2
6	Лікувально – профілактичний вплив факторів фауни та її окремих представників.	1
Розділ дисципліни 2.		
7	Організація фізіотерапевтичної служби в Україні. Структура фізіотерапевтичного відділення та кабінету.Терапевтичний ефект постійного та імпульсного електричного струму. Гальванізація. Лікарський електрофорез. Діадинамотерапія. Синусоїдально – модульовані струми. Електросонтерапія. Інтерференція та флюктуоризація. Електродіагностика. Електростимуляція. Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	1
8	Лікувальне використання імпульсних струмів високої напруги і малої сили (дарсонвалізація та ультратонотерапія), електричного поля (франклінізація, електростатичний масаж, інфітатерапія, ультрависокочастотна терапія), електромагнітного випромінювання (дециметровохвильова, сантиметровохвильова та міліметровохвильова терапія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	1
9	Лікувальне використання магнітних полів (постійна магнітотерапія, імпульсна високоінтенсивна магнітотерапія, низькочастотна магнітотерапія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	1

10	Лікувально - профілактичне використання оптичного випромінювання (фототерапія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	1
11	Лікувальне використання механічних чинників (віброакустична терапія, ультразвукова терапія, ультрафонофорез). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	1
12	Аерозоль- та електроаерозоль терапія. Особливості дії факторів повітряного простору (баротерапія, нормобарична гіпоксична терапія, галотерапія).	1
13	Водолікування (гідротерапія та бальнеотерапія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	1
14	Лікування теплом та холодом (парафінотерапія, загальна кріотерапія та локальна гіпотермія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	1
15	Принципи відбору на санаторно-курортне лікування. Показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування. Головні курорти України та світу.	1
	Разом	20

Теми лабораторних занять

Проведення лабораторних занять не передбачено програмою.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Поняття про фізіотерапію, курортологію та реабілітацію. Визначення та класифікація природних та преформованих фізичних чинників, які застосовуються в медицині. Показання та протипоказання до призначення природних та преформованих фізичних чинників. Загальні правила призначення та виконання процедур. Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	4
2	Особливості використання клімату та його окремих компонентів.	4
3	Лікувально – профілактичне використання природних прісних та мінеральних вод.	4
4	Лікувальні грязі, озокерит, нафталан, пісок, глина, бішофіт.	4
5	Сучасні погляди на лікувально – профілактичну дію металів, каменів і мінералів.	4
6	Лікувально – профілактичний вплив факторів фауни та її окремих представників.	4
7	Організація фізіотерапевтичної служби в Україні. Структура фізіотерапевтичного відділення та кабінету. Терапевтичний ефект постійного та імпульсного електричного струму. Гальванізація. Лікарський електрофорез. Діадинамотерапія. Синусоїдально – модульовані струми. Електросонотерапія. Інтерференція та флюктуоризація. Електродіагностика. Електростимуляція. Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	4

8	Лікувальне використання імпульсних струмів високої напруги і малої сили (дарсонвалізація та ультратонотерапія), електричного поля (франклінізація, електростатичний масаж, інфітатерапія, ультрависокочастотна терапія), електромагнітного випромінювання (дециметровохвильова, сантиметровохвильова та міліметровохвильова терапія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	4
9	Лікувальне використання магнітних полів (постійна магнітотерапія, імпульсна високоінтенсивна магнітотерапія, низькочастотна магнітотерапія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	4
10	Лікувальне - профілактичне використання оптичного випромінювання (фототерапія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	4
11	Лікувальне використання механічних чинників (віброакустична терапія, ультразвукотерапія, ультрафонофорез). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	4
12	Аерозоль- та електроаерозоль терапія. Особливості дії факторів повітряного простору (баротерапія, нормобарична гіпоксична терапія, галотерапія).	4
13	Водолікування (гідротерапія та бальнеотерапія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	4
14	Лікування теплом та холодом (парафінотерапія, загальна кріотерапія та локальна гіпотермія). Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.	4
15	Принципи відбору на санаторно-курортне лікування. Показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування. Головні курорти України та світу.	4
	Разом	60

Політика та цінності дисципліни

Вимоги при вивченні дисципліни: Очікується, що здобувачі вищої освіти відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри)

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів вищої освіти виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії: здобувачі вищої освіти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливості та неупередженості,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,

- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Відвідування занять та поведінка: Здобувачам вищої освіти важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і територію);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Використання електронних гаджетів є основним і потужним інформаційним джерелом до вивчення курсу, адаптивним до сучасних вимог і сприяє входженню в сучасний європейський освітній простір. Гаджети забезпечують постійний зворотній зв'язок: «викладач-здобувач вищої освіти», «здобувач вищої освіти - здобувач вищої освіти», «здобувач вищої освіти - група здобувачів вищої освіти».

Політика щодо академічної доброчесності: Кафедра фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук (в т.ч. відповідальність за порушення академічної доброчесності).

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами:

Організація інклюзивного навчання в закладах вищої освіти здійснюється згідно с постановою Кабінету Міністрів України від 10.07.2009 № 635 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах вищої освіти». В університеті створені умови для можливості отримувати освітні послуги громадянам з особливими потребами. Для доступу до приміщень обладнані пандуси, забезпечується супровід. (Наказ від 22.06. 2018 №203. Про затвердження Порядку супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями, громадян похилого віку, інших маламобільних групи населення під час перебування на території (приміщеннях) ХНМУ) <http://www.khnmua.kharkov.ua>.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни : Для успішного складання дисципліни необхідно здобувачам вищої освіти проявляти активність під час практичних занять та виконувати необхідний мінімум навчальної роботи.

Заохочення та стягнення: Для заохочення вивчення дисципліни здобувачам вищої освіти можуть бути нараховані додаткові бали за участь у конференціях, наукових дослідженнях та НДР кафедри. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю. Вітається творчий підхід у різних його проявах

Техніка безпеки. На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що здобувач вищої освіти повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі.

Силабус навчальної дисципліни потрібно щорічно оновлювати в частині всіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів.

Підставою для оновлення силабусу можуть виступати:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та / або викладачів дисципліни;
- ініціатива здобувачів вищої освіти шляхом звернення до гаранта освітньої програми;
- ініціатива роботодавців;
- результати оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і / або інших ресурсних умов реалізації силабусу;
- результати обов'язкового опитування студентів про враження від вивчення початкової дисципліни.

Політика оцінювання

Система оцінювання та вимоги При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди здобувачів вищої освіти із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти пропонується альтернативний варіант (*за вибором*): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел, доповнення лекцій).

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній формі. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Підсумковий семестровий контроль проводиться після завершення вивчення дисципліни у формі заліку:

- залік - проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни та передбачає врахування ПНД та перевірку засвоєння усіх тем з дисципліни. Оцінка проведення заліку (або перехідного заліку) визначається у балах від 120 до 200 та відміткою заліку – «зараховано», «не зараховано».

Оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти за ЕСТС організації навчального процесу (залік)

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136

4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Ліквідація академічної заборгованості (відпрацювання) відбувається згідно плану відпрацювань, що розроблений на кафедрі.

Відпрацювання пропущених занять з будь-яких причин є обов'язковим для всіх здобувачів вищої освіти, незалежно від джерел фінансування навчання.

Заняття, що були пропущені з поважних причин відпрацьовуються безкоштовно.

Відпрацювання пропущених занять впродовж одного місяця після їх пропуску, здійснюються без дозволу декана (заступника декана) та без здійснення оплати, незалежно від причин пропуску, науково-педагогічному працівнику відповідної кафедри у вільний від занять час щоденно, крім неділі.

Незалежно від причин пропусків, здобувачі вищої освіти зобов'язані відпрацювати пропущені заняття до початку екзаменаційної сесії, крім випадків надання індивідуального графіку в установленому в Університеті порядку.

Безкоштовному відпрацюванню підлягають усі види навчальних занять (крім консультації), на яких студент не був присутній з поважної причини;

Відпрацювання пропуску лекцій проводиться виключно шляхом підготовки до захисту (співбесіда з лектором) реферату за темою лекції. Реферат повинен мати таку структуру: титульна сторінка, план, вступ, основна частина (розділи, пункти і підпункти), висновки, список використаних джерел, додатки (за необхідності).

Подання реферату здійснюється викладачу академічної групи, який перевіряє дотримання вимог до його написання та передає на розгляд завідувачу кафедри або лектору. Завідувач кафедри або лектор призначає термін захисту реферату, але не пізніше ніж один тиждень з моменту подання реферату викладачеві.

За дозволом завідувача кафедри допускається підготовка реферату у електронному вигляді з наступним його захистом у загальному порядку.

Відпрацювання практичних, лабораторних, семінарських занять здійснюється черговому НПП кафедри.

Відмітка про відпрацювання заноситься НПП кафедри до журналу обліку відпрацювань пропущених занять (Ф. У-04). Позитивна оцінка про відпрацювання заноситься до журналу обліку роботи академічної групи (Ф. У-5.01.2.Б).

Відпрацювання незадовільних оцінок, отриманих студентом на навчальному занятті, є обов'язковим. Відпрацювання отриманої студентом при поточному контролі незадовільної оцінки здійснюється безкоштовно.

Контрольні питання, завдання до самостійної роботи:

1. Які основні фізико-хімічні процеси зумовлюють лікувальний вплив фізичних чинників?
2. Яке явище лежить у основі виникнення електричного струму?
3. Які види електричного струму Ви знаєте?
4. Якою може бути форма імпульсних електричних струмів, що застосовуються у фізіотерапії?
5. На які основні групи розподіляються всі речовини, відповідно до значень магнітної проникності?
6. Які чинники можуть викликати виникнення електричного струму?
7. Назвіть основні величини, які застосовують для кількісної характеристики електричного струму?
8. Дайте визначення магнітного поля.
9. Визначте основні принципи організації фізіотерапевтичної служби в Україні.
10. Як організується фізіотерапевтичне відділення?
11. Які показники діяльності фізіотерапевтичних установ?
12. Розповісти про етику та деонтологію в фізіотерапії.
13. Як правильно призначати штати в фізіотерапевтичне відділення?
14. Які нормативні документи повинні бути в фізіотерапевтичному відділенні?
15. Особливості роботи фізіотерапевтичних медичних сестер в відділеннях.
16. Хто має право працювати з апаратами в фізіотерапевтичних відділеннях?
17. Чи можна лікарю, який не має спеціальної підготовки призначати фізичні методи лікування?
18. У якій формі в організм вводиться медикаментозна речовина під час процедури електрофорезу?
19. Назвіть апарати, які використовують для медикаментозного електрофорезу.
20. Дайте визначення методу діадинамотерапії.
21. Якою є тривалість анальгетичного ефекту однократної процедури діадинамотерапії?
22. Якою є «несуща» частота ампліпульстерапії?
23. Яким чином дозують силу струму при проведенні ампліпульстерапії?
24. Що характеризує поняття «рід роботи» при ампліпульстерапії?
25. Назвіть апарат, який використовують для УВЧ – терапії та алгоритм роботи з ним?
26. Дайте визначення методу ЗВЧ - терапії.
27. Якою є тривалість анальгетичного ефекту однократної процедури УВЧ - терапії?
28. Що таке осциляторний ефект УВЧ - терапії?
29. Яким чином дозують процедуру при проведенні УВЧ - терапії?
30. Що характеризує поняття коротко хвильової терапії?
31. Назвіть апарати, які використовують для магнітотерапії та алгоритм роботи з ними.
32. Дайте визначення методу магнітотерапії.
33. Якою є тривалість процедури магнітотерапії?
34. Якою є величина магнітної індукції в портативних апаратах для магнітотерапії?
35. Яким чином дозують магнітотерапію?

36. Що характеризує магнітна індукція?
37. Дати визначення світлу.
38. Дати визначення поняттю «Лазеротерапія».
39. Дати визначення поняттю «Таласотерапія».
40. Дати визначення поняттю «діодне світло».
41. Що таке «гідролазер»?
42. Дати визначення поляризованому світлу.
43. Дати визначення світлотерапії.
44. Які протипоказання до застосування вібротерапії?
45. Яка загальна тривалість процедури вібромасажу?
46. Які апарати застосовуються для проведення локальної баротерапії?
47. Який оптимальний проміжок часу між курсами локальної баротерапії?
48. Як впливає курс нормобаричної гіпоксичної терапії на стійкість організму до різноманітних чинників зовнішнього середовища?
49. Які з перерахованих захворювань є протипоказаними до призначення гіпербаротерапії?
50. Що означає слово «аерозоль»?
51. Що таке «дисперсна фаза» аерозолі?
52. Що таке «дисперсне середовище»?
53. Як утворюються «диспергаційні» аерозолі?
54. Яка апаратура призначається до аерозольотерапії?
55. Які особливості мають ультразвукові інгалятори?
56. Які лікарські речовини використовуються в аерозольотерапії?
57. Що таке небулайзерні аерозольні апарати?
58. В чому полягає функція в'їчастого епітелію дихальних шляхів?
59. Які особливості мають дозовані індивідуальні інгалятори?
60. Що таке гідротерапія?
61. Як проводиться процедура голчастого душу?
62. Які особливості має дощовий душ?
63. Які показання для циркулярного душу?
64. Що таке хвойні ванни?
65. Як приймають шавлієві ванни?
66. Яка дія лавандових ванн?
67. Коли показане застосування струминного душу?
68. Яка особливість процедури струминного душу?
69. Чим обумовлена дія водяних душів?
70. Радонові ванни та їх особливості.

Завдання для самостійної роботи

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних);
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни;
- підготовка и виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки;
- підготовка до усіх видів контролю (залік).

Правила оскарження оцінки

Апеляція студента щодо оцінки (кількості балів), отриманої на диференційованому заліку у ХНМУ, повинна подаватись особисто не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки.

Апеляція розглядається не пізніше наступного дня після її подання у присутності студента.

Додаткове опитування студента при розгляді апеляцій не допускається.

Порядок подання і розгляду апеляції повинен бути оприлюднений та доведений до відома студента не пізніше ніж 7 днів до початку іспитів.

